

Alzheimerio liga tai bene labiausiai paplitusi silpnaprotystės forma.

Ši progresuojanti smegenų nykimo liga sukelia maždaug 70 procentų silpnaprotystės atvejų. Alzheimerio ligos metu palaipsniui žūva neuronai tam tikrose galvos smegenų srityse. Taip nutinka dėl nervinių smegenų ląstelių žūties, neuromediatorių koncentracijos mažėjimo ir tam tikro baltymo pokyčių. Pagrindinė ligos priežastis nėra žinoma, manoma, kad gali būti paveldima arba lemiamą įvairių faktorių: patirtos galvos traumos, arterinės hipertenzijos, virusinės infekcijos, apsinuodijimo aliuminiu, estrogenų kiekio sumažėjimo moterims po menopauzės, blogos socialinės ir ekonominės padėties. Taip pat didesnė tikimybė susirgti Alzheimerio liga, jei šeimoje esama Dauno sindromo atvejų. Alzheimerio liga dažniau suseraga moteris nei vyrai.

Dažniausiai demencija prasideda perkopus 65 metus. Šia liga gali susirgti ir jaunesni asmenys – tuomet liga progresuoja greičiau, pasireiškia kalbos, rašymo, skaitymo, veiklos sutrikimais. O susirgus vyresniam žmogui, progresavimas būna lėtesnis. Pagrindinis simptomas – tai blogėjanti atmintis.

Alzheimerio ligos požymiai ir simptomai

- Atminties sutrikimas. Sutrinka trumpalaikė atmintis, užmirštami neseniai nutikę įvykiai. Daugelis sergančių žmonių gali iki smulkmenų atpasakoti tolimos praeities įvykius, bet visiškai neprisiminti, kas nutiko vakar, kartoja tas pačias istorijas, lėčiau suvokia situaciją bei ne taip greitai priima sprendimus, dažnai pameta daiktus ar netgi mano, kad juos kas nors paėmė, labiau kreipia dėmesį į save, mažiau domisi aplinkiniais, ar kažkokia veikla, jiems pasireiškia depresija, apatija.

- Nesugebėjimas įsisavinti naujos informacijos arba nesugebėjimas pasinaudoti anksčiau išmoktais dalykais.

- Kalbos sutrikimas. Prarandamas sugebėjimas skaityti, skaičiuoti.

- Nesugebėjimas atlikti raumenų veiklos reikalaujančio darbo.

- Nesugebėjimas atpažinti objektus. Nebepažįsta artimų žmonių.

- Staigi nuotaikų kaita. Be aiškios priežasties ima garsiai dejuoti, šaukti.

- Asmenybės pasikeitimai.

- Pasiklystama net ir pažįstamoje aplinkoje.

- Asmeninės higienos nepaisymas.

- Vėlesnėse stadijose ligonis visiškai praranda sugebėjimą kalbėti, suvokti ir judėti. Gali išsivystyti traukuliai.

Kaip liga progresuoja

Ligos simptomai vystosi labai lėtai. Žmogus darosi vis labiau užmaršus ir išsiblaškęs. Ligoniai gali kartoti veiksmus, pamiršti pokalbius, susitikimus. Ligai progresuojant, atsiranda asmenybės pokyčių, nebeatpažįstami šeimos nariai ir artimi draugai. Ligonis tampa visiškai priklausomas nuo aplinkinių.

Alzheimerio liga sergantys žmonės vidutiniškai išgyvena 7-12 metų. Ligonis dažniausiai miršta nuo infekcijų, atsirandančių dėl ilgo gulėjimo ir organizmo išsekimo.

Skiriamos trys Alzheimerio ligos stadijos:

I stadija – lengvi požymiai:

– progresuojantis užmaršumas;

– nesuvokia erdvės, laiko;

– praranda norą kažką veikti;

– sunku reikšti mintis;

– pasineria į depresiją.

II stadija – ryškūs požymiai:

– labai pablogėja atmintis;

– greitai pasiklysta;

– sumažėja savarankiškumas;

– ryškiai sutrinka kalba;

– haliucinacijos.

III stadija – ryški fizinė negalia, sutrinka mąstymas:

– neatpažįsta draugų ir šeimos narių;

– sutrinka eisena;

– sunku valgyti, nuryti;

– nelaikošlapimo ir išmatų;

– ryškiai sutrinka elgesys.

Profilaktika

Profilaktikos priemonių nėra. Ankstyva diagnostika ir skiriamas gydymas tik palengvina simptomus ir padeda psichologiškai. Manoma, kad tam tikrą poveikį profilaktikai turi aktyvi protinė veikla, arterinės hipertenzijos gydymas.

Parengė Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Sveikatos mokyklos Sveikatos mokymo skyriaus visuomenės sveikatos edukologė Vida Dubinskienė

www.marijampolieciai.lt